

บทสรุปความรู้ที่ได้รับจากรายวิชา 162621

บทสรุปนี้ประกอบด้วย ...

- 1) แผนผังแนวคิดสรุปเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาและผลต่อการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อวัสดุหลักสูตร และการประเมินผลการจัดการศึกษาและหลักสูตร
- 2) บทสรุปความรู้ที่ได้รับจากหน่วยการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยหน่วยมิติใหม่ของการบริหารการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา สื่อวัสดุหลักสูตรตามมาตรฐาน ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา และการประเมินผลตามมาตรฐาน

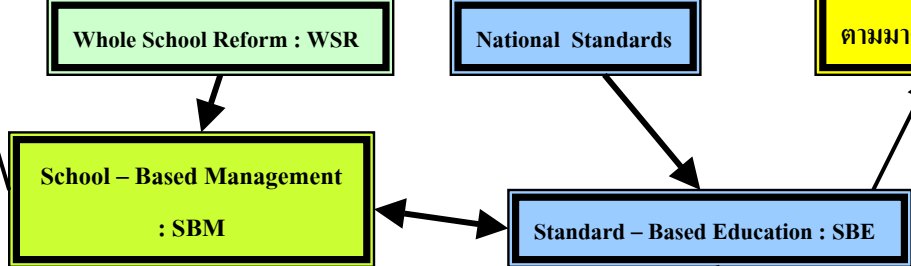
#####

หลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน...

1. **หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)** เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด
2. **หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement)** เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา
3. **หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People)**
4. **หลักการบริหารตนเอง (Self - Managing)** โดยปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเองด้วยวิธีที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน
5. **หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)** ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนด และเป็นไปตามนโยบายของชาติ

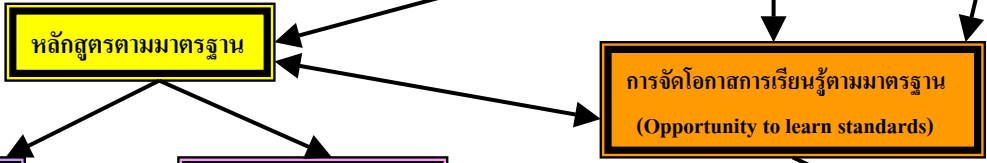
การปฏิรูปการศึกษา (Educational Reform)

- ...การประเมินสถานศึกษา...**
- Quality Assurance & Accreditation
 - Accountability (การแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณชน)

- รูปแบบของการประเมินผู้เรียน**
- เชื่อมโยงกับมาตรฐานและผลการเรียนรู้
 - ก่อนเรียน / ระหว่างเรียน / หลังเรียน
 - ประเมินทางเลือก (ใช้การประเมินหลากหลายวิธี)
 - * ประเมินตามสภาพที่เป็นจริง (authentic assessment)
 - * ประเมินการปฏิบัติ (performance assessment)
 - * ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (portfolio assessment)
 - * ประเมินที่เน้นกระบวนการ
 - * ประเมินจากชิ้นงาน/ผลงาน
 - * ใช้โครงการเป็นเงื่อนไขการจบ
 - National Test - ทำการสอบเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น
 - University Admission

- หลักสูตรสถานศึกษา** ประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา
- หลักการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา**
1. กำหนดควิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผล
 2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (พิจารณาขอบข่าย ลำดับการเรียนรู้ การบูรณาการ การเชื่อมโยง ตลอดจนรูปแบบหลักสูตร)
 - 2.1) การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/ภาค โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 2.2) กำหนดเวลาและ/หรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค/ปี
 - 2.3) จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยนำข้อ 2.1) และ 2.2) มาพิจารณา
 - 2.4) จัดทำ/ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมีลักษณะที่บูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้ และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้สามารถใช้ฐานความคิดต่าง ๆ เป็นกรอบในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้
 - 2.5) จัดทำแผนหน่วยการเรียนรู้

- รูปแบบหลักสูตรทางเลือกของสถานศึกษา**
- หลักสูตรตามมาตรฐาน
 - หลักสูตรแกน
 - หลักสูตรโมดูล
 - ตรงตามสภาพจริง
 - ปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
 - หลักสูตรยืดหยุ่น
 - หลักสูตรบูรณาการ
 - หลักสูตรที่จัดให้กับเด็กที่มีลักษณะเฉพาะ (กลุ่มเสี่ยง)
- Alternative Schools :**
- Home School
 - Corner School
 - Charter School
 - Accelerated School
 - Star School
 - Magnet School
 - Community College , etc.

- ...แนวโน้มของสื่อวัสดุตามมาตรฐาน...**
- สื่ออันเกิดจากเทคโนโลยีร่วมสมัยต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนการสอน มัลติมีเดีย การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและเครือข่าย (Learning Network)
 - สื่ออันเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน ท้องถิ่น หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน
 - สื่อที่มีลักษณะการบูรณาการและข้ามชั้นปีได้
 - สื่อที่เน้นความคิดรวบยอดมากกว่าเนื้อหาความรู้
 - สื่อที่เป็นเครือข่ายฐานข้อมูลและให้บริการสืบค้น (Search Engines)

- ความสำคัญของ Opportunity to learn standards :**
1. ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษา
 2. ช่วยให้มีการจัดเตรียมทรัพยากรที่เป็นต่อการให้โอกาสผู้เรียนได้บรรลุมาตรฐานความสามารถ
 3. ช่วยให้สถานศึกษาได้แสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียนด้วยการให้โอกาสในการเรียนรู้ตามความสนใจและความสามารถที่มีมาตรฐาน
 4. ช่วยให้ผู้สอนตระหนักถึงความหลากหลายของผู้เรียนและนำไปสู่วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย
 5. ช่วยสร้างกรอบการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีมาตรฐาน
 6. ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความพอใจของทรัพยากรการเรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลในการดูแลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

บทสรุปความรู้ที่ได้รับจากหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชา 162621

(หน่วยมิติใหม่ของการบริหารการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา สื่อวัสดุ
หลักสูตรตามมาตรฐาน ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา และการประเมินผลตามมาตรฐาน)

การกระจายอำนาจทางการศึกษา จะเน้นกระจายอำนาจจากกระทรวง หน่วยงานส่วนกลางไปยัง หน่วยงานรองลงไปและสถานศึกษาเพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับของหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม โดยที่ **Whole-School Reform (WSR)** ถือว่าเป็นแนวคิดหลักในการปฏิรูปสถานศึกษาแบบองค์รวม โดยมี **School Improvement Plan (SIP)** เป็นเครื่องมือในการวางแผน จัดการ และระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (**School-Based Management : SBM**) ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียนโดยใช้คณะกรรมการในโรงเรียน (**School Council**) ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยหลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล แต่เดิมนั้น การศึกษาและหลักสูตรได้ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางแล้วกระจายให้ท้องถิ่นนำไปปฏิบัติให้ได้ตามที่ส่วนกลางกำหนด ลักษณะเช่นนี้จากอดีตที่ผ่านมาทำให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า การศึกษาที่จัดขึ้นนั้นมิได้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และของนักเรียนโดยตรง แนวคิดเรื่อง **การศึกษาตามมาตรฐาน (Standard-Based Education: SBE)** จึงเป็นนวัตกรรมใหม่อย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งแก้ไขข้อพิพาทดังกล่าว การศึกษาตามมาตรฐาน เป็นระบบการเรียนการสอนที่มีจุดเน้นที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานสาระความรู้ (content standard) หรือมาตรฐานหลักสูตร (curriculum standard) ระบบการศึกษาแบบ SBE จะเชื่อมโยงโปรแกรมการเรียนการสอนและการประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐานสาระความรู้หรือมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานอาจไม่ได้แก้ปัญหการศึกษาในประเทศที่กำลังอ่อนแออยู่ได้ทั้งหมด แต่ก็ยังเป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่สำคัญที่จะทำให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เข้มแข็งและเข้มข้มขึ้นได้ SBE จึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาเอง ให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นจริงและมีความหมาย ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการเตรียมให้บรรลุมาตรฐาน ได้รับสาระความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน และได้รับการตรวจสอบและประเมินทั้งภายในและภายนอกตามมาตรฐาน องค์ประกอบของการจัดการศึกษาตามมาตรฐานประกอบด้วย

1. จัดทำมาตรฐานสาระความรู้ หรือมาตรฐานหลักสูตรกลุ่มวิชาต่าง ๆ
2. จัดทำมาตรฐานการประเมิน (performance standard) ในระดับประเทศของแต่ละช่วงชั้นปีที่ชัดเจน ถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานสาระความรู้หรือมาตรฐานหลักสูตร
3. จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งสนับสนุนที่จะทำให้การจัดการศึกษาตามมาตรฐานเป็นไปได้ด้วยดี เช่น ให้การแนะนำ ส่งเสริมท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตร
4. การลงทุนเพื่อจัดเตรียมระบบเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อตอบสนองการศึกษาตามมาตรฐาน
5. จัดเตรียมระบบการศึกษาต่อเนื่อง การฝึกหัด อบรมครู การปฏิรูปโรงเรียนให้ตอบสนองการศึกษาตามมาตรฐาน
6. จัดเตรียมงบประมาณ เพื่อช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน โดยให้เกิดความเสมอภาค สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสำเร็จ และการสร้างความยืดหยุ่น เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น

การศึกษาตามมาตรฐานที่กล่าวมาข้างต้นนั้นอยู่บนพื้นฐานที่ว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และจะได้รับการจัดเตรียมให้มีมาตรฐานทั้งความรู้และความสามารถ จึงต้องมีการจัดเตรียมโอกาสที่จะให้ผู้เรียนสามารถบรรลุมาตรฐานที่วางไว้ หรือที่เรียกว่า **Opportunity to Learn Standards** เช่น ครูที่มีคุณภาพ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักสูตรที่มีคุณภาพ นำทบทายให้เรียนและเชื่อมโยงกับมาตรฐาน การประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น รวมถึงการรวบรวมและรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่า การจัดโอกาสเพื่อการเรียนรู้ตามมาตรฐานนี้เป็นการให้โอกาสผู้เรียนได้มีทางเลือกในการมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการศึกษา สังเกต และปฏิบัติจากทรัพยากรที่มีอยู่และจัดหาใหม่โดยมีการจัดเตรียมเวลาให้เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนของแต่ละทักษะ และเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน โรงเรียนหรือที่ใดก็ตาม การจัดโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุมาตรฐาน สามารถทำได้ดังนี้ คือ

- หลักสูตร สื่อวัสดุหลักสูตร และการประเมินผลต้องไม่มีอคติ ลำเอียงที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเป็นผู้ด้อยความสามารถ ด้อยโอกาส หรือเป็นผู้มีปัญญาเลิศ
- มาตรฐาน มาตรฐานหลักสูตร งานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำและการประเมินต้องไม่มีอคติ ลำเอียง มีความถูกต้องและสะท้อนการมีส่วนร่วมกันของคนหลากหลายกลุ่มที่จะช่วยกันสร้างสรรค์สังคมและโลก
- ผู้เรียนแม้ว่าจะเป็นผู้ด้อยโอกาส ด้อยความสามารถ ก็ต้องได้รับโอกาสที่จะได้รับการศึกษาให้

ถึงมาตรฐานเท่ากับเด็กคนอื่นที่ปกติ ด้วยการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน การประเมินผล และการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะทำให้พวกเขาเข้าถึงข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้ใช้ การประเมินทางเลือกที่เหมาะสม แต่สอดคล้องกับมาตรฐานความสามารถ (performance standard) ด้วย

- ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการเรียนในสิ่งที่ท้าทายการคิดขั้นสูง ให้พวกเขาบรรลุมาตรฐานตามความสามารถของเขา

การศึกษาทางเลือกเป็นการจัดการศึกษาที่ออกแบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและโรงเรียน ตลอดจนประสบความสำเร็จในการเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้รับและบรรลุถึงประสบการณ์ทางการศึกษาในวิธีการสอนแบบทางเลือก โดยเป็นโรงเรียนที่ให้อิสระ เสรีภาพและทางเลือกแก่ประชาชนในด้านที่ตั้ง วิธีการ ปรัชญา สื่ออุปกรณ์ ความสัมพันธ์และความคาดหวัง สะท้อนถึงคุณภาพมนุษย์เกี่ยวกับความรัก การเปิดเผย ความเป็นกันเอง ความยืดหยุ่น การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน แสดงให้เห็นถึงโรงเรียนที่มีมนุษยธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และลดความล้มเหลวและอัตราการออกกลางคันให้น้อยลง รูปแบบของการศึกษาทางเลือกนั้นสามารถจัดโดยครอบครัวหรือ Home School อิงกับระบบโรงเรียน สายครู ภูมิปัญญา สายศาสนาและวิถีปฏิบัติธรรม เป็นสถาบันนอกระบบ กลุ่มการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม หรือผ่านสื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

การจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดทำหลักสูตรตามมาตรฐานนั้น เนื่องจากประเทศเป็นผู้กำหนดมาตรฐานกลาง ในบางประเทศอย่างสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศใหญ่ รัฐต่าง ๆ จะนำมาตรฐานกลางมาจัดทำ เป็นมาตรฐานหลักสูตรสำหรับท้องถิ่นและโรงเรียนในรัฐนั้นนำไปจัดทำเป็นหลักสูตรของตน สำหรับไทยนั้นจะมีมาตรฐานหลักสูตรเดียวที่กำหนดใช้กันทั่วทั้งประเทศ ทุกท้องถิ่น (โรงเรียน) จะนำมาตรฐานเดียวกันนี้ไปจัดทำหลักสูตรของตน ซึ่งมาตรฐานหลักสูตรของไทยนั้นจะปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 4 ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ (12 ปี) และเวลาเรียน แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สำหรับสิ่งที่ถือว่าเป็นงานเริ่มต้นของการพัฒนาหลักสูตรก่อนจะจัดทำหลักสูตรกลุ่มวิชาใด ๆ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของเด็กแต่ละวัย และเข้าใจขอบข่ายตลอดจนการจัดลำดับการเรียนรู้ตามธรรมชาติของกลุ่มวิชาที่จะสร้าง (scope and sequence) จากนั้นจึงนำมากำหนดเป็นโครงร่างหลักสูตร (Curriculum framework) ต่อไป หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งหมดและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการ

เรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา หลักการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผล
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1) การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/ภาคโดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 2.2) กำหนดเวลาและ/หรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค/ปี
 - 2.3) จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยนำข้อ 2.1) และ 2.2) มาพิจารณา
 - 2.4) จัดทำ/ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมีลักษณะที่บูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้สามารถใช้ฐานความคิดต่าง ๆ เป็นกรอบในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้
 - 2.5) จัดทำแผนหน่วยการเรียนรู้

ลักษณะของโครงร่างหลักสูตร มีหลายลักษณะ ได้แก่ โครงร่างหลักสูตรที่จัดทำเป็นรายวิชา โครงร่างหลักสูตรที่กำหนดแต่จุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ โครงร่างหลักสูตรที่กำหนดในรูปของประเด็นคำถาม หรือโครงร่างหลักสูตรที่กำหนดเป็นตารางกริด (matrix) ตัวอย่างการจัดโครงร่างหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี) เช่น หลักสูตรเน้นวิชาเอกเดี่ยว หลักสูตรเน้นวิชาเอก วิชาโท หลักสูตรเน้น 2 วิชาเอก หลักสูตรเน้นหลากหลายรูปแบบ และหลักสูตร Module เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นรูปแบบหรือลักษณะหลักสูตรที่สถานศึกษาจะจัดหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น แบบ Subject – Centered Design Learner – Centered Design Problem – Centered Design Vocational Design Written Curriculum Recommended Curriculum หรือแบบ Taught Curriculum เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ความต้องการ และความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น แต่รูปแบบหลักสูตรที่ถือว่ากำลังมาแรงและเป็นที่ยอมรับในขณะนี้ คือ รูปแบบหลักสูตรทางเลือก ซึ่งอาจจะเป็นหลักสูตรตามมาตรฐาน หลักสูตรแกน หลักสูตรโมดูล หลักสูตรยืดหยุ่น หลักสูตรบูรณาการ หรือหลักสูตรที่จัดให้กับเด็กที่มีลักษณะเฉพาะ (กลุ่มเสี่ยง) และสำหรับตัวอย่างของโรงเรียนทางเลือก ได้แก่ Home School , Corner School , Charter School , Accelerated School , Star School , Magnet School , Community College เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นเรายังควรคำนึงถึงในเรื่องของการสร้างรายวิชาและการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ด้วยเพราะถ้าเราออกแบบหน่วยการเรียนรู้ดีก็จะทำให้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพไปด้วย โดยการกำหนดเนื้อหาสาระในรายวิชานั้นต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะนำมาสอนนั้นครอบคลุมสอดคล้องกับขอบข่าย ลำดับการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐาน และการตั้งชื่อรายวิชานั้นสามารถตั้งตามชื่อ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือตั้งชื่อโดยมีจุดเน้นของรายวิชา เช่น รายวิชาคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน รายวิชาคณิตศาสตร์กับสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น หน่วยการเรียนรู้ของรายวิชานั้นต้องสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร กล่าวคือ สิ่งที่จะเรียนในรายวิชานั้น จุดประสงค์ของการเรียนรายวิชานั้น จะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดขึ้นของสถานศึกษา สำหรับการออกแบบหน่วยเรียนนั้น สามารถนำสาระการเรียนรู้ในมาตรฐานช่วงชั้นมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้เลขก็ได้ หรือโดยใช้ฐานความคิดเป็นกรอบในการออกแบบ เช่น การใช้สาระเป็นฐานความคิด หรือทักษะการคิด ชี้นำงาน กิจกรรม ตลอดจนชุมชนเป็นฐานความคิด เป็นต้น

ความมีอิสระในการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้ ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน และจากการที่สถานศึกษาในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถเป็นผู้กำหนดสิ่งที่จะเรียนหรือพัฒนาหลักสูตรที่เป็นของตนเองได้นั้น ทำให้สถานศึกษาต้องเปลี่ยนสภาพไปสู่การใช้สื่อที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และสื่อแต่ละสื่ออาจจะนำมาสอนได้ในหลายระดับชั้น สำหรับแนวโน้มของสื่อการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน คือ สื่ออันเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน ท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน สื่อที่มีลักษณะการบูรณาการและข้ามชั้นปีได้และเน้นความคิดรวบยอดมากกว่าเนื้อหาความรู้ รวมถึงสื่อที่เป็นเครือข่ายฐานข้อมูลและให้บริการสืบค้น (Search Engines) ด้วยเหตุนี้ การใช้สื่อการเรียนรู้จึงต้องได้รับการวางแผนควบคู่ไปกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในต่างประเทศนั้นให้ความสำคัญในเรื่องสื่อการสอนมากโดยจะมีหน่วยงานที่ดูแล กำหนด ควบคุมมาตรฐานของสื่อการเรียนรู้เพื่อให้ได้สื่อที่ดี มีคุณภาพ มีมาตรฐานเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้ สำหรับประเทศไทยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการผลิตพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกประเภท ทุกสาระการเรียนรู้ และทุกช่วงชั้น โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันผลิตอย่างเสรีและเป็นธรรมและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน พร้อมทั้งจะกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพทางวิชาการและวิเคราะห์ราคาจำหน่ายของสื่อด้วย และสำหรับสิ่งสำคัญอีกอันหนึ่งในการศึกษาตามมาตรฐานก็คือ **การประเมินตามมาตรฐาน** เพราะการประเมินผลเป็นการให้ข้อมูลแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เรียน หากมีการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และตัวผู้เรียนก็จะไม่ทราบว่าตัวผู้เรียนเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานเพียงใด สำหรับการประเมินนั้นมีหลายระดับได้แก่ การประเมินในระดับชาติ การประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน และการประเมินในระดับห้องเรียน ซึ่งการประเมินในระดับชาติของไต้หวันจะมีแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หรือ National Test มาใช้ประเมินผู้เรียนเมื่อจบในแต่ละช่วงชั้น ซึ่งได้แก่ ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6 แต่เหนือสิ่งอื่นใดนั้นการที่การประเมินในระดับต่างๆ จะประสบความสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนดไว้นั้น การประเมินที่เป็นกลจักรสำคัญ ก็คือ **การประเมินตัวผู้เรียน** ซึ่งถ้าผู้เรียนผ่านการประเมินในระดับนี้แล้ว การประเมินใน

ระดับที่สูงขึ้นก็จะไม่มีปัญหา สำหรับรูปแบบของการประเมินผลผู้เรียนที่ควรนำมาใช้คือ การประเมินทางเลือก ซึ่งได้แก่ การประเมินตามสภาพที่เป็นจริง (authentic assessment) การประเมินการปฏิบัติ (performance assessment) การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (portfolio assessment) การประเมินที่เน้นกระบวนการ การประเมินจากชิ้นงาน/ผลงาน หรือการใช้โครงงานเป็นเงื่อนไขการจบ นอกจากนี้การประเมินที่ดีและเป็นประโยชน์มากที่สุด ก็คือ การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพราะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาการในทักษะการคิดขั้นสูงและการฝึกให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองจะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักกำหนดเป้าหมายการเรียนของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการประเมินผลด้วยวิธีนี้ และสำหรับการประเมินสถานศึกษานั้นสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ **Accreditation** ซึ่งเป็นการรับรองหรือเป็นหลักประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและโปรแกรมการศึกษา และถือว่า **การประกันคุณภาพ (Quality assurance)** เป็น prerequisite สำหรับการ Accreditation และการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการให้ความมั่นใจแก่ประชาชนว่าทุกคนในสถาบันการศึกษาทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพ โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ นอกจากนี้ยังควรพิจารณาในเรื่องของ **Accountability** (การแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณชน) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม การแสดงความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ก็เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รัฐจะกำหนดเกณฑ์และคะแนนฐานไว้เพื่อการประเมินสถานศึกษา และยังประกอบด้วย School -Based Management / School Rewards / Programs of study / Educational Resources / Professional Development / Evaluation ส่วนการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน โดยผู้เรียนแต่ละคนต้องแสดงความรับผิดชอบต่อตัวเองที่จะแสดงความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องผ่านมาตรฐานที่กำหนดขึ้น นั่นเอง

สำหรับในเรื่องของการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้น พบว่าใน U.S.A จะใช้คะแนนเฉลี่ยรวม (G.P.A) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตร แฟ้มสะสมงาน ความสามารถที่โดดเด่น และผลคะแนนการสอบข้อสอบมาตรฐาน (SAT I , SAT II และ ACT เป็นต้น) ส่วนไทยใช้ Entrance Examination เป็นเครื่องมือหลักสำคัญอันหนึ่งในการพิจารณาตัดสินเพื่อรับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษารวมถึง G.P.A ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย การที่จะเกิดการเชื่อมโยงหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรอุดมศึกษาได้นั้นสถาบันทั้ง 2 ต้องมีการร่วมมือกันทั้งสองฝ่ายโดยที่ทางสถาบันอุดมศึกษาอาจให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือเป็นที่ปรึกษา (พี่เลี้ยง) แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การให้โควต้าหรือทุนศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การจัด AP Courses IB Courses Articulated Courses Core Curriculum Dual Credit หรือ Tech Prep เป็นต้น

@@